

عنوان مقاله:

تحلیل درون مایه ها و عناصر زبانی در اشعار طنز غلام رضا روحانی

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش زبان و ادبیات فارسی، دوره 43، شماره 4 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسندگان:

روجا آدینه پورباقری - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه مازندران

علی اکبر باقری خلیلی - دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه مازندران

احمد غنی پورملکشاه - دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه مازندران

خلاصه مقاله:

طنزهای غلام رضا روحانی ضمن بازتاب اوضاع اجتماعی ایران در دوره پهلوی اول و اوایل پهلوی دوم، حکایت از هم زیستی و هم دلی او با توده مرد داشته و از لحاظ زبان شناختی و جامعه شناختی قابل بررسی است. مقاله حاضر با روشی تحلیلی- توصیفی درصدد است به بررسی مهم ترین درون مایه های طنز در اشعار روحانیه نگرش وی نسبت به موضوعات و مناسبات اجتماعی و چگونگی بازتاب آنها بپردازد. روحانی ضمن طرح دیدگاه های انتقادی سیاسی- اجتماعی، برای بازنمود هنری تر و تاثیرگذار تر آنها از عناصر و شگردهای زبانی و بیانی مختلف استفاده می کند؛ مثلاً با استفاده از باهم آیی واژگانی، تضاد معنایی بسترهای مناسبی را برای به چالش کشیدن تبعیض ها و تضادهای سیاسی- اجتماعی و ایدئولوژیکی فراهم می سازد. وفور واژگان و ترکیبات عامیانه به عنوان ابزاری برای طرح مسایل اجتماعی به زبان مردمی از ویژگی های زبانی طنز روحانی است. تشبیه بنیاد بودن طنزهای روحانی دال بر این است که تشبیه در تصویر موضوعات اجتماعی و دریافت آنها توسط مردم، قدرت بیشتری دارد. انتقاد از شرایط محیطی همچون آلودگی شهرها و نبود زیرساخت های مورد نیاز، واقعه کشف حجاب و جنگ جهانی و پیامدهای آن، مشکلات اقتصادی و برخی از موضوعات اجتماعی، مانند غرب زدگی، مسایل زنان، بیکاری و وضعیت بغرنج اداری از جمله موضوعاتی است که در طنز روحانی بازتاب یافته اند. تحلیل طنزهای شاعر بیانگر کنش اجتماعی وی برای اصلاح، تغییر یا نفی گفتمان های موجود محسوب می شود. شاعر جز در برخی موارد، همچون پیشرفت و تحصیل و اشتغال زنان و یا حمایت از کالای ملی، غالباً به انتقاد و نفی وضع جامعه می پردازد و به دنبال تغییر آنهاست.

کلمات کلیدی:

طنز، غلام رضا روحانی، عناصر زبانی، درون مایه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/994131>

